

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ
Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Συνεισφορά της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων στη Διαβούλευση : «Πράσινη Βίβλος σχετικά με την Πρωτοβουλία Ευρωπαϊών Πολιτών – (COM/2009/622)»

Ο δημοκρατικός μετασχηματισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η θεσμοθέτηση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών της Ευρώπης στις νομοθετικές διαδικασίες της, προϋποθέτει την όσο το δυνατό ταχύτερη έκδοση κανονισμού που θα προβλέπει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της σχετικής πρόβλεψης της Συνθήκης, χωρίς να θέτει εμπόδια και γραφειοκρατικούς περιορισμούς.

Διαφορετικά, η συμμετοχική δημοκρατία από πολιτική προϋπόθεση για τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου παραμένει ως πρόσχημα για την αναπαραγωγή του status quo.

Η Βουλή των Ελλήνων έχει τη σαφή πολιτική βούληση να πρωτοστατήσει σε θεσμικές διαδικασίες αυτοοργάνωσης των ευρωπαϊών πολιτών και συντονισμού των πολιτικών πρωτοβουλιών τους, οι οποίες θα μπορούν να μετουσιώνονται σε νομοθετικό έργο, στο επίπεδο της Ε.Ε. Με αυτό το σκεπτικό, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων συμμετέχει στη διαβούλευση με σαφείς προτάσεις, τις οποίες υιοθέτησε κατά πλειοψηφία στη Συνεδρίασή της στις 21.1.10.

1. Η πρόταση κανονισμού θα πρέπει να συνδυάζει δύο προϋποθέσεις : Αφ' ενός να προέρχεται από σημαντικό αριθμό κρατών, ώστε να διασφαλίζεται η ευρωπαϊκή διάσταση της πρωτοβουλίας, και να μην αποκτά εθνικά χαρακτηριστικά, και αφ' ετέρου να διευκολύνει την άσκηση του δικαιώματος. Στην κατεύθυνση αυτή, κρίνεται ότι η αναλογία του ενός τετάρτου των κρατών μελών ικανοποιεί τις δύο αυτές προϋποθέσεις, ενώ αντίθετα η αναλογία του ενός τρίτου που προτείνει η Πράσινη Βίβλος δυσχεραίνει τη

διαδικασία. Δοθέντος ότι η Συνθήκη κρίνει ως επαρκές το κατώφλι του ¼ για την ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας κρατών στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας (άρθρο 76), η θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων για τη συνεργασία πολιτών είναι ετεροβαρής. Η διευκόλυνση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά είναι προς το συμφέρον της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Αντίστοιχα, το ποσοστό του 0,2% ως ελάχιστο όριο συμμετοχής πολιτών ανά κράτος μέλος θεωρείται ικανοποιητικό, γιατί διασφαλίζει ότι η διαδικασία αυτή δεν θα ενισχύει το πληθυσμιακό πλεονέκτημα ορισμένων κρατών έναντι άλλων.
3. Το ελάχιστο όριο ηλικίας των πολιτών που συμμετέχουν στη διαδικασία θα πρέπει να συμπίπτει με το όριο ηλικίας που έχει θεσπίσει κάθε κράτος μέλος για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.
4. Είναι αυτονόητο ότι η πρόταση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να είναι σαφώς διατυπωμένη και να καθιστά εμφανείς τους στόχους που εξυπηρετεί καθώς και τη νομική βάση στην οποία στηρίζεται. Ωστόσο, συμφωνούμε με τους συντάκτες της Πράσινης Βίβλου, ότι δεν θα πρέπει να απαιτείται διατύπωση ανάλογη ενός σχεδίου νομοθετικής πράξης. Με άλλα λόγια, οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να περιέχουν κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και το ευρύτερο πλαίσιο εντός του οποίου ζητείται η ανάληψη δράσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
5. Η διαδικασία συλλογής υπογραφών υποστήριξης μιας πρωτοβουλίας πολιτών θα πρέπει να είναι διαφανής, σαφής, ενιαία, και εκ των προτέρων γνωστή. Θα πρέπει επίσης να συνοδεύεται από εγγυήσεις για την εγκυρότητα της. Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα και να ορίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής και ελέγχου της εγκυρότητας της, καθώς και τις υπηρεσίες που θα ορίσει αρμόδιες για τον έλεγχο εφαρμογής της διαδικασίας, βάσει κάποιων ελάχιστων κοινών για όλη την Ε.Ε. προτύπων και προδιαγραφών. Με τον τρόπο αυτό θα καθίσταται και πιο εύκολη η συμμετοχή πολιτών ενός κράτους –μέλους που διαμένουν σε άλλο.

Επίσης, σε μια εποχή των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα ηλεκτρονικής συλλογής υπογραφών, με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων λογισμικού που θα διασφαλίζουν την εγκυρότητα και την ασφάλεια της διαδικασίας.

Η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι συνυφασμένα με την ηλεκτρονική συλλογή υπογραφών δεν θα πρέπει να παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, δυσχεραίνοντας στην πράξη την ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών από τους πολίτες. Κρίνουμε, ωστόσο, σκόπιμο να καταστρέφονται τα σχετικά αρχεία μετά το πέρας της οποιας προθεσμίας θα τεθεί για τη συγκέντρωση των υπογραφών και την πιστοποίηση της γνησιότητάς τους.

6. Συμφωνούμε ότι το όριο του ενός έτους είναι αρκετό για να δημοσιοποιηθεί μια πρωτοβουλία επαρκώς σε όλα τα κράτη μέλη και να εκδηλωθεί η υποστήριξη ή μη των Ευρωπαίων πολιτών.
7. Συμφωνούμε επίσης, ότι πρέπει να υπάρχει ένα μητρώο στο οποίο θα καταχωρίζονται οι πρωτοβουλίες, με αντίστοιχη προβολή στο διαδίκτυο και ειδικότερα στο δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει μαζί με την καταχώριση να μεριμνά για την μετάφραση των αιτημάτων σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε. , δεδομένου ότι αυτό θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο για μεμονωμένους πολίτες, αιτούντες την ανάληψη πρωτοβουλίας. Αναφορικά με τον εκ των προτέρων έλεγχο του παραδεκτού ή μη της πρωτοβουλίας των πολιτών, θεωρούμε ότι δεν είναι σκόπιμο να λαμβάνει θέση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας συλλογής υπογραφών. (Ενδεχομένως στο σημείο αυτό να ήταν χρήσιμη η σύμπραξη ενός ανεξάρτητου φορέα, όπως π.χ. του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή).
8. Συμφωνούμε με την ανάγκη διαφάνειας των πηγών χρηματοδότησης των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνουν. Όταν σχετικές πρωτοβουλίες αναλαμβάνονται από μεμονωμένα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να καθίσταται υποχρεωτική η δήλωση των ατομικών στοιχείων τους. Γενικότερα, όσο πιο διαφανής είναι η διαδικασία δημοκρατικής λογοδοσίας, τόσο πιο αξιόπιστη καθίσταται η ανάληψη πρωτοβουλιών από τη βάση.
9. Η ανταπόκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε πρωτοβουλίες που πληρούν τα τυπικά προαπαιτούμενα θα πρέπει να διαφοροποιείται ανάλογα με το αντικείμενό τους. Εφ'όσον αφορά ζήτημα με επίκαιρη ή επείγουσα σημασία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να ανταποκρίνεται σε χρονικό περιθώριο σημαντικά μικρότερο των έξι μηνών που προτείνει η Πράσινη Βίβλος, ως

χρονικό πλαίσιο μελέτης των στοιχείων και έκδοσης ανακοίνωσης,. Ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση τίθεται ζήτημα ως προς το ποιος είναι αρμόδιος να κρίνει τον επείγοντα ή μη χαρακτήρα του αιτήματος ανάληψης πρωτοβουλίας. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να προβλεφθεί μια ασφαλιστική δικλείδα, που θα προστατεύει τους αιτούντες από αδικαιολόγητες και αυθαίρετες καθυστερήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς επίσης και μια συνολική προθεσμία μέσα στην οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποχρεούται να εκδώσει το τελικό σχέδιο νομοθετικής πράξης

10. Συμμεριζόμαστε τον προβληματισμό της Επιτροπής σχετικά με το αν πρέπει να εισαχθούν αντικίνητρα ώστε να αποτραπεί η επαναλαμβανόμενη υποβολή ίδιων ή παρόμοιων πρωτοβουλιών, που μπορεί να επιβαρύνει τους αρμόδιους διοικητικούς μηχανισμούς των κρατών μελών. Η εξεύρεση ισορροπίας ανάμεσα, αφ'ενός στην άσκοπη επανάληψη, και αφ'ετέρου στο δικαίωμα επαναφοράς ενός θέματος το οποίο οι πολίτες της Ευρώπης κρίνουν σημαντικό, ώστε να επιζητούν τη σχετική νομοθετική ρύθμιση από την Ε.Ε, πιστεύουμε ότι είναι δύσκολη. Αν λοιπόν πρέπει να επιλέξουμε ανάμεσα στα δύο, κρίνουμε ότι δεν θα πρέπει να εισαχθούν επί πλέον εμπόδια στην άσκηση ενός δικαιώματος που παρέχει η Συνθήκη στους Ευρωπαίους πολίτες.